

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ υπ' αριθμόν 153/2018
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Ε' Τμήματος
Συνεδρίαση της 19^{ης} Σεπτεμβρίου 2018**

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Μεταξία Ανδροβιτσανέα, Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Κωνσταντίνος Γεωργάκης , Βασιλική Πανταζή, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριος Μακαρονίδης , Σταύρος Σπυρόπουλος, Γεώργιος Γρυλωνάκης και Ιωάννης Χατζηνεκουρας , Νομικοί Σύμβουλοι.

Εισηγητής: Θεόδωρος Στριλάκος, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος: Το με αριθμό πρωτοκόλλου ΔΑΠΔΕΠ/Φ.5/1/οικ.14047/4-4-2018 έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα, Διεύθυνση Αξιολόγησης και Παρακολούθησης Διαδικασιών, Τμήμα Αξιολόγησης Ανθρώπινου Δυναμικού .

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται εάν, σε περίπτωση ανάκλησης των αποφάσεων τοποθέτησης προϊσταμένων οργανικών μονάδων από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος τους, επειδή δεν ακολουθήθηκε η νόμιμη διαδικασία για την έκδοσή τους, οι υπάλληλοι, των οποίων οι αποφάσεις τοποθέτησης ανακλήθηκαν, έχουν αρμοδιότητα να συντάξουν νομίμως εκθέσεις αξιολόγησης σύμφωνα με το ν. 4369/2016 για τα έτη

2016 και 2017, δηλαδή για χρονικό διάστημα κατά το οποίο ασκούσαν καθήκοντα προϊσταμένων .

Επί του ως άνω ερωτήματος, το Ε' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, γνωμοδότησε ομόφωνα ως ακολούθως :

ΙΣΤΟΡΙΚΟ :

1. Η Γενική Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα, Διεύθυνση Αξιολόγησης και Παρακολούθησης Διαδικασιών Επιλογής και Πειθαρχικών Θεμάτων, Τμήμα Αξιολόγησης Ανθρώπινου Δυναμικού, με το με αριθμό πρωτοκόλλου ΔΑΠΔΕΠ/Φ.5/1/οικ.14047/4-4-2018 έγγραφό της, υπέβαλε προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους το ακόλουθο ερώτημα :

2. Με την υπ' αριθμό 298/2016 Γνωμοδότηση του Ε' Τμήματος και την υπ' αριθμό 56/2017 Γνωμοδότηση της Β' Τακτικής Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, οι οποίες έγιναν αποδεκτές από τον αρμόδιο Υπουργό, κρίθηκε ότι οι αποφάσεις τοποθέτησης προϊσταμένων οργανικών μονάδων στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας ήταν μη νόμιμες και για τον λόγο αυτό θα έπρεπε να ανακληθούν από τον χρόνο έναρξης της ισχύος τους .

Ειδικότερα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους έκρινε ως ακολούθως:

Με τις διατάξεις του άρθρου 51 του ν. 3905/2010 ρυθμίζεται το μεταβατικό στάδιο λειτουργίας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης αμέσως μετά την εφαρμογή του ν. 3852/2010 και μέχρι τη σύσταση και λειτουργία των νέων Ειδικών Συμβουλίων Επιλογής Προϊσταμένων και Συμβουλίων Επιλογής Προϊσταμένων του ν. 3839/2010 (ολοκληρωμένο σύστημα επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων με αντικειμενικά κριτήρια). Έτσι, σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές (άρθρο 51 του ν. 3905/2010), η θητεία των προϊσταμένων των οργανικών μονάδων των περιφερειών, που ιδρύθηκαν με το ν. 2503/1997, λήγει την 31η.12.2010 και με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ορίζονται προϊστάμενοι οργανικών μονάδων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων για το καθοριζόμενο διάστημα, όπως αυτό τελικώς ισχύει μετά τις νόμιμες παρατάσεις (άρθρο 18 παρ. 8 ν. 4071/2012 και 5 παρ. 2 ν. 4275/2014 και 30 παρ. 1α ν.4369/2016), υπάλληλοι που ασκούσαν σχετικά

καθήκοντα την 31η.12.2010, με κριτήριο τον χρόνο άσκησης των καθηκόντων αυτών και εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις των οικείων Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας, χωρίς δηλαδή ουσιαστική αξιολόγηση των υποψηφίων υπαλλήλων (βλ. Σ.τ.Ε. 2993/2013 επταμ.). Η εφαρμογή της ρύθμισης αυτής για τις κατηγορίες υπαλλήλων που εμπίπτουν στις προαναφερθείσες μεταβατικές διατάξεις γίνεται άπαξ (πρβλ 279/2014 πρακτικό συνεδριάσεως και γνωμοδοτήσεως του Σ.τ.Ε.-σκέψη 6η- για τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 4275/2014). Ως εκ τούτου, σε περίπτωση κένωσης θέσης προσωρινώς τοποθετηθέντος προϊσταμένου, μετά την εφαρμογή του άρθρου 51 του ν. 3905/3010, ενεργοποιείται, κατ' άρθρο 87 ΥΚ, η διαδικασία της αναπλήρωσης στα καθήκοντα της κενωθείσης θέσης (ΔΕΘεσσ. 296/2016, ΝΣΚ 62/2016), ελλείψει ειδικής πρόβλεψης στις εξ ορισμού μεταβατικές διατάξεις του ν. 3905/2010.

3. Με βάση τις παραπάνω σκέψεις, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδότησε, ότι οι αποφάσεις της Γενικής Γραμματέως της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας, για την τοποθέτηση υπαλλήλου σε θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας οποιουδήποτε επιπέδου, κατ' εφαρμογή του άρθρου 51 του ν. 3905/2010, μετά από κένωση θέσης προϊσταμένου που είχε οριστεί δυνάμει των διατάξεων αυτών ήταν μη νόμιμες, διότι θα έπρεπε στην περίπτωση αυτή να είχαν εφαρμοστεί οι διατάξεις του άρθρου 87 ΥΚ και όχι οι πιο πάνω ειδικές διατάξεις, που είχαν θεσπιστεί αποκλειστικά για να ρυθμίσουν το μεταβατικό στάδιο λειτουργίας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αμέσως μετά την εφαρμογή του ν. 3852/2010 και μέχρι τη σύσταση και λειτουργία των νέων Ειδικών Συμβουλίων Επιλογής Προϊσταμένων και Συμβουλίων Επιλογής Προϊσταμένων του ν. 3839/2010 .

Στις Γνωμοδοτήσεις του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους επισημαίνεται, ότι οι προαναφερόμενες πράξεις της Γενικής Γραμματέως Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κατά πάγια αρχή του διοικητικού δικαίου, έως την ακύρωσή τους με δικαστική απόφαση ή την ανάκλησή τους, παράγουν όλα τα έννομα αποτελέσματά τους, και έναντι των διοικητικών αρχών (ΣτΕ 3192/2015, 264/2005, 2519/1982), ανεξάρτητα από το αν έχουν νομική πλημμέλεια, ήτοι έχουν το λεγόμενο τεκμήριο νομιμότητας. Το διοικητικό όργανο που έχει εκδώσει τις πράξεις αυτές μπορεί να επανεξετάσει την νομιμότητά τους μόνον όταν θέλει να τις ανακαλέσει, εφόσον, βεβαίως συντρέχουν οι προϋποθέσεις της ανάκλησης (βλ. Επ. Σπηλιωτόπουλου, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου έκδ. 2011, τομ. Ι, παρ. 100 επ.).

4. Μετά την αποδοχή των Γνωμοδοτήσεων, εκδόθηκαν τον Αύγουστο του 2017 από τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας, οι σχετικές αποφάσεις ανάκλησης των πράξεων ορισμού προϊσταμένων των υπηρεσιακών μονάδων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας από τον χρόνο της ισχύος τους. Σύμφωνα με το υπ' αριθ. 6801/76913/4-5-2015 έγγραφο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας, η διαδικασία ανάκλησης των πράξεων αφορούσε 300 περίπου υπαλλήλους, που ασκούσαν καθήκοντα προϊσταμένων Διευθύνσεων και Τμημάτων .

5. Κατόπιν τούτου, εστάλησαν έγγραφα από την ένωση ελλήνων δασοπόνων δημοσίων υπαλλήλων προς την ερωτώσα υπηρεσία, όπου διαπιστώνεται ότι η ανάκληση των πράξεων ορισμού προϊσταμένων των υπηρεσιακών μονάδων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας, δημιούργησε σοβαρό ζήτημα σχετικά με την αξιολόγηση όλων των υπαλλήλων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, εφόσον οι νέοι Προϊστάμενοι, τοποθετηθέντες στις θέσεις τους μετά την 20-8-2017, δεν έχουν αρμοδιότητα σύνταξης εκθέσεων αξιολόγησης για τους υφισταμένους τους υπαλλήλους για τα έτη 2016 και 2017 . Η ένωση εκφράζει την άποψη, ότι οι εκθέσεις αξιολόγησης πρέπει να συνταχθούν κανονικά από τους κατά τον κρίσιμο χρόνο ασκήσαντες καθήκοντα προϊσταμένων υπαλλήλους .

Λαμβανομένων υπ' όψιν των πιο πάνω, ερωτάται από την υπηρεσία, εάν οι υπάλληλοι των οποίων οι πράξεις διορισμού ως Προϊσταμένων ανακλήθηκαν, έχουν αρμοδιότητα να συντάξουν εκθέσεις αξιολόγησης υπαλλήλων , σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4369/2016, για τα έτη 2016 και 2017 .

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ :

6 . Οι κρίσιμες εν προκειμένω διατάξεις του ν. 4369/2016 ορίζουν τα ακόλουθα:

«

Άρθρο 15

Αξιολογητές

1. Αξιολογητές των υπαλλήλων και των προϊσταμένων οργανικών μονάδων κατά τις διατάξεις του παρόντος είναι οι δύο ιεραρχικά προϊστάμενοι τους κατά τη σειρά της οργανικής διάρθρωσης με τον τρόπο που ορίζεται στο επόμενο άρθρο. Στην περίπτωση των προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων, αξιολογητές είναι ο οικείος Υπουργός ή ο Αναπληρωτής Υπουργός ή ο Υφυπουργός και ο Γενικός ή ο Ειδικός Γραμματέας ή τα δύο (2) ανώτερα μονοπρόσωπα διοικητικά όργανα της Υπηρεσίας. Αν δεν υπάρχουν, αξιολογητής είναι μόνο το ανώτερο μονοπρόσωπο διοικητικό όργανο. Στην περίπτωση των προϊσταμένων Διευθύνσεων, όπου ελλείπει θέση Γενικού Διευθυντή, αξιολογητές είναι τα δύο (2) ανώτερα μονοπρόσωπα διοικητικά όργανα της Υπηρεσίας. Όπου δεν υπάρχει δεύτερος ιεραρχικά προϊστάμενος, την αξιολόγηση διενεργεί αποκλειστικά ο ένας.

2. Ως προϊστάμενοι κατά την έννοια της παραγράφου 1 νοούνται οι πολιτικοί υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου ή αξιωματικοί των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, που κατέχουν θέση, η οποία αποτελεί την κορυφή της οικείας οργανικής μονάδας, καθώς και οι μετακλητοί ή με θητεία υπάλληλοι, οι οποίοι κατέχουν τέτοια θέση βάσει ειδικών διατάξεων, συμπεριλαμβανομένων και των νομίμων αναπληρωτών τους.....

8. Κάθε αξιολογητής υποχρεούται να συντάσσει εκθέσεις αξιολόγησης για όλους τους υπαλλήλους αρμοδιότητας του, εφόσον προϊστατο αυτών κατά το προηγούμενο έτος για πέντε (5) τουλάχιστον μήνες, ανεξάρτητα αν είχε τοποθετηθεί με σχετική απόφαση ή όχι, έστω και αν κατά το χρόνο σύνταξης των εκθέσεων υπηρετεί σε άλλη υπηρεσία, με την επιφύλαξη του εδαφίου β', περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του επόμενου άρθρου.

Άρθρο 16

Έκθεση αξιολόγησης

1. Η έκθεση αξιολόγησης περιλαμβάνει τουλάχιστον:

α) Τους τίτλους σπουδών του υπαλλήλου, καθώς και τις δραστηριότητες επιμόρφωσης κατά το έτος στο οποίο αναφέρεται η αξιολόγηση.

β) Συνοπτική περιγραφή του έργου που επιτελέσθηκε από την οργανική μονάδα (Διεύθυνση, Τμήμα) στην οποία ανήκει ο αξιολογούμενος, κατά την περίοδο που αξιολογείται.

γ) Συνοπτική περιγραφή του έργου που επιτελέσθηκε από τον αξιολογούμενο, κατά την περίοδο που αξιολογείται.

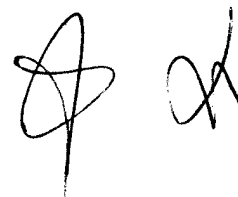
δ) Τα στοιχεία της συμβουλευτικής συνέντευξης του άρθρου 19.

ε) Τη βαθμολογία του αξιολογούμενου βάσει των κριτηρίων των επόμενων παραγράφων.

2.α) Οι εκθέσεις αξιολόγησης συντάσσονται από τους αρμόδιους αξιολογητές υποχρεωτικά εντός του πρώτου τριμήνου κάθε έτους. Η ηλεκτρονική διεξαγωγή της διαδικασίας αξιολόγησης των υπαλλήλων και των προϊστάμενων οργανικών μονάδων διενεργείται μέσω ειδικής πλατφόρμας, που εντάσσεται στο Μητρώο Ανθρώπινου Δυναμικού του Ελληνικού Δημοσίου.

β) Η προθεσμία της περίπτωσης α' ισχύει και για τους αξιολογητές που απέβαλαν την ιδιότητά τους αυτή πριν από τις 31 Μαρτίου λόγω τοποθέτησης, μετάθεσης, μετακίνησης, απόσπασης, μετάταξης ή διορισμού σε άλλη υπηρεσία.

γ) Αν ο προϊστάμενος άσκησε καθήκοντα για πέντε (5) τουλάχιστον μήνες, αλλά η υπαλληλική σχέση λύθηκε λόγω παραίτησης ή αυτοδίκαιης απόλυσης από την υπηρεσία, οι εκθέσεις αξιολόγησης συντάσσονται και υποβάλλονται με μέριμνα της αρμόδιας μονάδας προσωπικού, πριν από την αποχώρησή του. Κατ' εξαίρεση, όταν αξιολογητές είναι ο Υπουργός, ο Αναπληρωτής Υπουργός, ο Υφυπουργός, ο Γενικός ή Ειδικός Γραμματέας, το μονομελές όργανο διοίκησης ή ο πρόεδρος συλλογικού οργάνου διοίκησης ή ο Διευθυντής του Γραφείου του Υπουργού, Αναπληρωτή Υπουργού ή Υφυπουργού, μπορεί να συντάσσεται έκθεση αξιολόγησης και για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριών (3) μηνών υπηρεσίας και σε περίπτωση που οι πιο πάνω αποχωρήσουν από τη θέση τους μπορεί να συντάσσονται εκθέσεις αξιολόγησης μέχρι και εξήντα (60) ημέρες μετά την αποχώρησή τους.

δ) Σε περίπτωση πραγματικής αδυναμίας του προϊσταμένου που ενεργεί ως αξιολογητής, τις εκθέσεις αξιολόγησης συντάσσει ο νόμιμος αναπληρωτής του, εφόσον αυτός εκτελούσε χρέη αναπληρωτή προϊσταμένου για τουλάχιστον το ένα τρίτο (1/3) της αξιολογικής περιόδου. Σε αντίθετη περίπτωση, καθώς και όταν δεν υπάρχει νόμιμος αναπληρωτής, οι εκθέσεις αξιολόγησης συντάσσονται κατ' εξαίρεση από τον άμεσο προϊστάμενο του αξιολογητή.

ε) Με την επιφύλαξη των διατάξεων του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2, σε καμία περίπτωση δεν συντάσσεται έκθεση αξιολόγησης για χρονικό διάστημα μικρότερο των πέντε (5) μηνών.

στ) Οι αξιολογητές έχουν υποχρέωση να διενεργούν την αξιολόγηση των υφισταμένων τους. Η οικεία Διεύθυνση Προσωπικού ή Διοικητικού μεριμνά για τον ορισμό των αξιολογούμενων και των αξιολογητών και την ορθή τήρηση των διαδικασιών αξιολόγησης. Οι εκθέσεις αξιολόγησης δύναται να συμπληρώνονται και με πρωτοβουλία του αξιολογούμενου ή του αξιολογητή. Ειδικά για την αξιολογική περίοδο του έτους 2017, με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Ανασυγκρότησης καθορίζεται το χρονικό διάστημα, κατά το οποίο διενεργείται η αξιολόγηση, καθώς και οι επιμέρους φάσεις αυτής .....

Άρθρο 24Α

Ειδικά, κατά την πρώτη εφαρμογή του συστήματος αξιολόγησης του παρόντος νόμου για την αξιολογική περίοδο του έτους 2016:

1. Εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, ο αξιολογούμενος υποχρεούται να προμηθευτεί και να υποβάλει στον Α' αξιολογητή την έκθεση αξιολόγησής του, συμπληρωμένη κατά το σκέλος που τον αφορά, κοινοποιώντας την ταυτόχρονα στην οικεία Διεύθυνση Προσωπικού ή Διοικητικού.

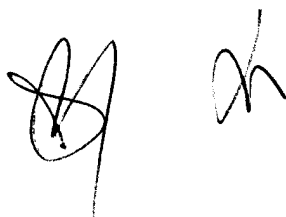
2. α) Εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την υποβολή της έκθεσης αξιολόγησης από τον αξιολογούμενο, ο Α` αξιολογητής υποχρεούται να υποβάλει στον Β` αξιολογητή την έκθεση αξιολόγησης, συμπληρωμένη κατά το σκέλος που τον αφορά, και να την κοινοποιήσει στην οικεία Διεύθυνση Προσωπικού ή Διοικητικού.

β) Σε περίπτωση παρέλευσης άπρακτης της προθεσμίας της παραγράφου 1, η διαδικασία δεν αναστέλλεται και η έκθεση αξιολόγησης συντάσσεται απευθείας από τον Α` αξιολογητή, χωρίς εν προκειμένω να εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 19. Ο Α` Αξιολογητής υποβάλλει την έκθεση αξιολόγησης στον Β` αξιολογητή και την κοινοποιεί στην οικεία Διεύθυνση Προσωπικού ή Διοικητικού εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από το πέρας της προθεσμίας της παραγράφου 1.

3. α) Εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την υποβολή της έκθεσης αξιολόγησης από τον Α` αξιολογητή, ο Β` αξιολογητής υποχρεούται να υποβάλει στην οικεία Διεύθυνση Προσωπικού ή Διοικητικού την έκθεση αξιολόγησης, συμπληρωμένη κατά το σκέλος που τον αφορά.

β) Σε περίπτωση παρέλευσης άπρακτων των προθεσμιών της παραγράφου 2, η διαδικασία δεν αναστέλλεται, η έκθεση αξιολόγησης συντάσσεται απευθείας από τον Β` αξιολογητή και υποβάλλεται στην οικεία Διεύθυνση Προσωπικού ή Διοικητικού εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από το πέρας των προθεσμιών της παραγράφου 2 κατά περίπτωση και πάντως εντός ενός (1) μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

4. Οι αξιολογητές των υπαλλήλων, όπως προσδιορίζονται στο άρθρο 15, αν υπαιτίως δεν εκπληρώνουν την υποχρέωση αξιολόγησης των υφισταμένων τους, δεν δύνανται να συμμετέχουν σε διαδικασίες επιλογής και τοποθέτησης προϊσταμένων, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3528/2007 (Α` 26) και του ν. 3584/2007 (Α` 143) ή σύμφωνα με άλλες γενικές ή ειδικές διατάξεις. » .

Σχετικές με το εν λόγω ερώτημα είναι και οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 20 του ν. 3528/2007, με τις οποίες αναγνωρίζεται η ύπαρξη de facto διοικητικών οργάνων και οι οποίες ορίζουν τα ακόλουθα :

«..... 2. Η πράξη διορισμού, που έγινε κατά παράβαση νόμου, ανακαλείται εντός διετίας από τη δημοσίευσή της. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας αυτής η πράξη διορισμού ανακαλείται, εάν αυτός που διορίστηκε προκάλεσε δολίως ή υποβοήθησε την παρανομία ή εάν ο διορισμός του έγινε κατά παράβαση των άρθρων 4 και 8 του παρόντος Κώδικα.

3. Ο υπάλληλος, του οποίου η πράξη διορισμού ανακλήθηκε κατά την προηγούμενη παράγραφο, υπέχει τις ευθύνες των δημοσίων υπαλλήλων για το χρόνο κατά τον οποίο άσκησε τα καθήκοντα του και οι πράξεις του είναι έγκυρες..... » .

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ :

Από τις προαναφερθείσες διατάξεις, σε συνδυασμό με τα στοιχεία που εστάλησαν από τις αρμόδιες υπηρεσίες, συνάγονται τα ακόλουθα :

7 . Ειδικά για το θεσμό της αξιολόγησης, στην αιτιολογική έκθεση του ν. 4369/2016 αναφέρονται τα παρακάτω : « Με το συγκεκριμένο πλέγμα των προτεινόμενων διατάξεων ρυθμίζεται κατά τρόπο άρτιο , ενιαίο , συνεκτικό , ορθολογικό και αξιοκρατικό το Σύστημα Αξιολόγησης του υπαλληλικού προσωπικού της Δημόσιας Διοίκησης που αποτελεί το πλέον επίκαιρο και ουσιώδες προαπαιτούμενο για την εύρυθμη και δημοκρατική λειτουργία αυτής . Η αξιολόγηση και η συμμετοχή των δημοσίων υπαλλήλων στη διαδικασία θέσης στόχων , όπως και γενικότερα στην λειτουργία της διοίκησης , αποσκοπούν στη βελτίωση της ατομικής απόδοσης κάθε υπαλλήλου και συνολικά της απόδοσης της Δημόσιας Υπηρεσίας . Εισάγεται συγκεκριμένα , ένα αντικειμενικό σύστημα αξιολόγησης, το οποίο σε συνδυασμό με τη στοχοθεσία και την επιλογή των στελεχών στη Δημόσια Διοίκηση , μπορεί να μεταλλάξει καθοριστικά τη νοοτροπία αυτής με την καταπολέμηση του νεποτισμού και των πελατειακών σχέσεων , όπου αυτές εμφιλοχωρούν στο εσωτερικό αυτής . Το νέο σύστημα δεν έχει τιμωρητικό χαρακτήρα , ούτε αποτελεί

πρόσχημα για απολύσεις από το Δημόσιο . Έχει πραγματικό , ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής , με κριτήρια κοινά αποδεκτά , μετρήσιμα και αντικειμενικά , ελεγχόμενα ως προς την εφαρμογή τους , με αποκλειστικό γνώμονα την ποιοτική αναβάθμιση των Δημόσιων Υπηρεσιών . » .

Εξάλλου, από τις ισχύουσες διατάξεις του άρθρου 85 του ν. 3528/2007, όπως αυτές τροποποιήθηκαν από το ν. 4369/2016, προκύπτει ότι κατά την διαδικασία επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων, μία από τις τέσσερις ομάδες κριτηρίων που λαμβάνονται υπ' όψιν για την μοριοδότηση των υποψηφίων, είναι οι βαθμολογία που έλαβε ο κάθε υποψήφιος στις εκθέσεις αξιολόγησης της τελευταίας πριν από την κρίση τριετίας, σε περίπτωση δε που ο υποψήφιος έχει άριστες εκθέσεις αξιολόγησης , λαμβάνει από την αιτία αυτή συνολικά 1.000 μόρια. Πρόκειται επομένως για κριτήριο με ιδιαίτερη βαρύτητα .

8. Από το σύνολο των διατάξεων του ν. 4369/2016 που παρατίθενται ανωτέρω, φαίνεται ότι ο νομοθέτης θεωρεί σε κάθε περίπτωση απολύτως αναγκαία για την εύρυθμη λειτουργία της Διοίκησης, την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης για όλους τους υπαλλήλους.

Τούτο προκύπτει σαφέστερα, εκτός των άλλων και από τις παρακάτω ειδικότερες ρυθμίσεις :

A) Από την παράγραφο 8 του άρθρου 15, στην οποία ορίζεται ότι κάθε αξιολογητής είναι υποχρεωμένος να συντάσσει εκθέσεις αξιολόγησης για όλους τους υπαλλήλους της αρμοδιότητάς του, εφόσον προϊστάτο αυτών κατά το προηγούμενο έτος για πέντε τουλάχιστον μήνες, ανεξάρτητα αν είχε τοποθετηθεί στη θέση του προϊσταμένου με σχετική απόφαση ή όχι, έστω και αν κατά το χρόνο σύνταξης των εκθέσεων ο διατελέσας προϊστάμενος υπηρετεί πλέον σε άλλη υπηρεσία .

B) Από την παράγραφο 2 περίπτωση γ του άρθρου 16, στην οποία ορίζεται ότι αν ο προϊστάμενος – αξιολογητής άσκησε καθήκοντα για πέντε τουλάχιστον μήνες, αλλά η υπαλληλική σχέση λύθηκε λόγω παραίτησης ή αυτοδίκαιης απόλυσης από την υπηρεσία, οι εκθέσεις αξιολόγησης πρέπει σε κάθε περίπτωση να συντάσσονται και να υποβάλλονται με μέριμνα της αρμόδιας μονάδας προσωπικού, πριν από την αποχώρησή του .

Γ) Από την παράγραφο 2 περίπτωση δ του άρθρου 16, στην οποία ορίζεται ότι σε περίπτωση πραγματικής αδυναμίας του προϊσταμένου που ενεργεί ως αξιολογητής, τις εκθέσεις αξιολόγησης συντάσσει ο νόμιμος αναπληρωτής του,

εφόσον αυτός εκτελούσε χρέη αναπληρωτή προϊσταμένου για τουλάχιστον το ένα τρίτο της αξιολογικής περιόδου. Σε αντίθετη περίπτωση, καθώς και όταν δεν υπάρχει νόμιμος αναπληρωτής, οι εκθέσεις αξιολόγησης συντάσσονται κατ' εξαίρεση από τον άμεσο προϊστάμενο του αξιολογητή.

Από τις ρυθμίσεις αυτές προκύπτει επίσης, ότι ο νομοθέτης θεωρεί καθοριστικό στοιχείο για την ορθή και αποτελεσματική αξιολόγηση, την ύπαρξη της αναγκαίας αμεσότητας στη σχέση αξιολογητή και αξιολογούμενου, από την οποία απορρέει και η δυνατότητα του αξιολογητή να έχει ιδίαν αντίληψη των ικανοτήτων του υφισταμένου του.

9. Εφόσον, σύμφωνα με το υπ' αριθ. 6801/76913/4-5-2015 έγγραφο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας, η διαδικασία ανάκλησης των πράξεων αφορά 300 περίπου υπαλλήλους, που ασκούσαν καθήκοντα προϊσταμένων Διευθύνσεων και Τμημάτων κατά τα προηγούμενα έτη, είναι φανερό ότι, εάν λόγω των ανακλήσεων θεωρηθούν οι διατελέσαντες προϊστάμενοι ως αναρμόδιοι για την σύνταξη των αντιστοιχών εκθέσεων αξιολόγησης για τα έτη 2016 και 2017, ένας σημαντικός αριθμός υπαλλήλων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας θα στερηθεί εν μέρει ή παντελώς των μορίων που αντιστοιχούν στις μη υπάρχουσες εκθέσεις αξιολόγησης του, με αποτέλεσμα οι υπάλληλοι αυτοί να ευρίσκονται, για λόγους για τους οποίους οι ίδιοι δεν έχουν καμία ευθύνη, σε δυσμενέστερη θέση στις μελλοντικές κρίσεις για επιλογή Προϊσταμένων .

Σημειωτέον ότι, εφόσον οι ανακλήσεις έλαβαν χώρα τον Αύγουστο του 2017, οι νέοι Προϊστάμενοι δεν θα διαθέτουν τον αναγκαίο χρόνο των 5 μηνών στη θέση αυτή, ώστε να συντάξουν νομίμως τις εκθέσεις αξιολόγησης των υπαλλήλων για το έτος 2017 .

Εξάλλου, η επακολουθήσασα ανάκληση, για την οποία μάλιστα ουδεμία ευθύνη, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, φέρει ο κατέχων την θέση, δεν αναιρεί σε καμία περίπτωση το γεγονός, ότι ο διατελέσας προϊστάμενος άσκησε κατά τον κρίσιμο χρόνο πραγματικά καθήκοντα προϊσταμένου και παραμένει ο μόνος ευρισκόμενος σε θέση να αξιολογήσει ορθά και αντικειμενικά τους τότε υφισταμένους του .

10. Για τους παραπάνω λόγους και λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η διαδικασία της αξιολόγησης υπηρετεί άμεσα το δημόσιο συμφέρον και συνδέεται αναπόσπαστα με την συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της αξιοκρατίας (βλ ενδεικτικά Ολ ΣΤΕ 686/2018, 711/2017, 3052/2009, 3058/2009, 2396/2004), πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι

διατελέσαντες Προϊστάμενοι των υπηρεσιών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας, διατηρούν την αρμοδιότητα για την σύνταξη των εκθέσεων αξιολόγησης, παρά την ανάκληση των αποφάσεων που τους τοποθέτησαν στις θέσεις αυτές .

ΑΠΑΝΤΗΣΗ :

8 . Κατόπιν των ανωτέρω, η απάντηση του Ε' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους επί του τεθέντος ερωτημάτος, είναι ότι, οι υπάλληλοι οι οποίοι είχαν τοποθετηθεί σε θέσεις Προϊσταμένων οργανικών μονάδων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας και των οποίων οι τοποθετήσεις ανακλήθηκαν εκ των υστέρων για λόγους μη τήρησης της ορθής διαδικασίας επιλογής και τοποθέτησής τους, διατηρούν την αρμοδιότητα για την σύνταξη των εκθέσεων αξιολόγησης των υπαλλήλων που υπηρετούσαν σε αυτές, καθ' όλο το διάστημα της πραγματικής άσκησης των καθηκόντων ευθύνης τους, παρά την μεταγενέστερη ανάκληση των αποφάσεων με τις οποίες είχαν τοποθετηθεί .

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 26-9-2018

Η Πρόεδρος του Τμήματος

Μεταξία Ανδρούτσου

Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Θεόδωρος Στριλάκος

Πάρεδρος του Ν.Σ.Κ.